

Realizowanie funkcji stymulującej szkoły

19 października 2012

Realizowanie funkcji stymulującej wiąże się z faktem znamienym dla społeczności ludzkich, występowanie osobowości o szczególnych, odmiennych cechach. Wśród społeczności uczniowskiej są to często dzieci o szerokich zainteresowaniach i uzdolnieniach, niekiedy również wybitnie utalentowani. Wnoszą oni do pracy dydaktycznej i wychowawczej wiele wartościowego ożywienia, ruchu i zmiany. Bywa, że są oni czynnikiem podnoszącym na wyższy poziom naukę szkolną. Należy zwrócić uwagę na fakt, że postęp techniczny, produkcyjny, kulturalny i naukowy dokonywał się i dokonuje właśnie dzięki nieprzeciętnym ludziom. Zatem dbałość o takich ludzi, stwarzanie warunków do rozwoju ich uzdolnień jest bardzo ważnym obowiązkiem społecznym szkoły. Funkcja stymulowania rozwoju uczniów wymaga gromadzenia i udostępniania wszelkich środków dodatkowych. Dotyczyć to może biblioteki, laboratoriów szkolnych, pracowni itp. Właściwa realizacja tej funkcji opiekuńczej zależy nie tylko od ilości i jakości nagromadzonych środków i formalnych możliwości udostępniania ich uczniom, ale również od wrażliwości nauczycieli zdolnych do dostrzegania osobliwości psychik uczniowskich, od ich umiejętności pobudzania zainteresowań. Duże znaczenia ma również tworzenia w klasach i szkole klimatu tolerancji, uznania dla inności i cenięcia nieprzeciętności.

Kolejną ważną funkcją opiekuńczą szkoły jest kompensowanie braków rozwojowych uczniów. Występuje ona wtedy, gdy z powodu określonych braków materialnych, fizycznych, społecznych równowaga życiowa ucznia ulega zachwianiu, a jego rozwój pod pewnym względem zostaje zagrożony. Istotą tej funkcji jest likwidowanie najrozmaitszych zaburzeń w rozwoju ucznia, powstających w wyniku niewielkich wad fizycznych, w wyniku błędów i niedostatków pracy szkoły, przede wszystkim jednak

mających źródło we wciąż występujących nierównościach społecznych. Nakłada to na szkoły między innymi obowiązek udzielania zapomóg materialnych, pomagania dzieciom mającym trudne warunki rodzinne przez umożliwianie im przebywania w świetlicy szkolnej, tworzenia zespołów korekcji fizycznej i kompletów korepetycyjnych wyrównujących zaniedbania szkolne. Przede wszystkim jednak funkcja ta wymaga od nauczycieli i służb opiekuńczych dużego uwrażliwienia nawet na najdrobniejsze deformacje i zaburzenia rozwoju uczniów, a nadto umiejętności ich dostrzegania, rejestrowania i oceniania oraz konsekwentnego niwelowania ich.

Funkcja wychowania opiekuńczego należy do najstarszych i najbardziej trwałych zadań profilaktycznych szkoły. Ma ona na celu kształtowanie takich właściwości osobowości uczniów, które gwarantowałyby nie tylko ich zachowania nie powodujące negatywnych następstw, ale także ich świadomy współudział w działalności opiekuńczej. Realizowanie tej funkcji wymaga więc od pracowników pedagogicznych świadomego włączania celów i zadań wychowania opiekuńczego do najszerzej pojętych oddziaływań wychowawczych szkoły. Wychowanie opiekuńcze jako integralna część zarówno opieki, jak i wychowania, nie jest oczywiście procesem łatwym i prostym. Wymaga ono przemyślanych i wszechstronnych działań. Nie można go sprowadzać jedynie do werbalnego pouczenia, instruowania, moralizowania czy dyscyplinowania.

Kolejną funkcją szkoły jest funkcja zabezpieczająca, która polega na czynieniu pobytu ucznia w szkole całkowicie bezpiecznym i to w najszerszym znaczeniu ? bezpiecznym biologicznie, medycznie, społecznie i psychicznie. Szkoła jako środowisko, w którym dziecko przebywa co najmniej jedną trzecią dnia, nie może zagrażać jego zdrowiu i życiu. Poza tym uczeń nie powinien w społeczności szkolnej czuć się zagrożonym, a szkoła nie może być dla niego obca. Funkcja zabezpieczająca nakłada na szkołę dwa zasadnicze obowiązki: ciągłego rozpoznawania występujących zagrożeń oraz

organizowania działalności ochronnej. W codziennej praktyce szkolnej funkcja ta bywa upraszczana przez sprowadzanie jej wyłącznie do dyżurów nauczycielskich oraz tzw. ubezpieczeń szkolnych w PZU.

Szkoła ma za zadanie także kierowanie szczególnie zagrożonych w rozwoju uczniów do wyspecjalizowanych instytucji opiekuńczych. Dotyczy to tylko najznaczniejszych zagrożeń, takich, które mogą prowadzić do zupełnych deformacji życia i osobowości uczniów. Takim działaniom powinny być poddane dzieci osamotnione, porzucone lub źle traktowane przez rodziców. Podczas pobytu dziecka w pogotowiu opiekuńczym zapewnia się mu opiekę pełną, podobną do tej, jaka ma miejsce w rodzinie. Funkcja ratownicza nie polega jedynie na wskazaniu odpowiednich instytucji opiekuńczych. Szkoła musi formalnie skierować sprawy poszczególnych uczniów do zajęcia się nimi przez określone instytucje, ponosząc przy tym współodpowiedzialność za ich losy.

Do realizacji wszystkich wyżej wymienionych funkcji szkoła powinna mieć odpowiednie warunki pomieszczeń kubaturowych, wyposażenie i dobrze przygotowaną kadrę. Jednak inne warunki będą występowały w szkole miejskiej, inne zaś w placówce wiejskiej, oddalonej od większych ośrodków kultury.

Podstawowym organem szkoły powołanym do rozpatrywania, oceniania i rozstrzygania spraw związanych z całokształtem jej statutowej działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej jest rada pedagogiczna. Członkowie rady sporządzają plan pracy dydaktyczno wychowawczej, który jest podstawą do prawidłowego realizowania omawianych funkcji szkoły wobec uczniów. Realizacja zadań dydaktycznych szkoły regulowana jest obowiązkowymi programami i planami, dlatego też przebiega mniej więcej prawidłowo. Znacznie trudniej zaś zorganizować w szkole działalność wychowawczą i opiekuńczą. Plany takie muszą być mocno osadzone w rzeczywistości i warunkach konkretnej szkoły, której funkcjonowanie regulują. Powinny one być poprzedzone całoroczną charakterystyką

aktualnego składu społecznego wychowanków, kadry pedagogicznej, a także warunków lokalowych, materialnych, organizacyjnych i środowiskowych danej placówki. Charakterystyka taka powinna uwzględniać oprócz poglądów rady pedagogicznej i wychowawców klas, także opinię przedstawicieli komitetów rodzicielskich, opiekunów organizacji młodzieżowych oraz reprezentantów środowiska lokalowego[1].

Każda szkoła powinna pod koniec roku szkolnego dokonywać komplementarnej analizy sytuacji wychowawczej, dydaktycznej i opiekuńczej oraz formułować wynikające z tej analizy wnioski do pracy na przyszłość. Powinny one być ukierunkowane przede wszystkim na dobro uczniów.

[1] Cz. Berka, *Wybrane elementy działania zorganizowanego w szkole podstawowej*, „Oświata i Wychowanie” 1995, nr 1, s. 6-9.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.